

El llenguatge

21/VIII/1979

Dir i escriure

L’oposició que es pot establir entre parlar i escriure no és possible entre dir i escriure. Diem d’algú que escriu molt bé però que parla malament, o que parla tal com escriu, o bé que ens agrada més quan escriu que no pas quan parla. Però dir té un sentit molt ampli que comprèn també el de comunicar alguna cosa per mitjà de l’escriptura.

Referint-nos, per tant, a persones que escriuen —poetes, literats, periodistes, etc—, és habitual que diguem que aquell diu coses molt interessants, que aquell altre diu poques coses però ben dites, o que no fem gaire cas del que diu el de més enllà. Un empedreït lector de diaris ens explicava una vegada que en llegeix quatre o cinc cada dia, un, el primer, per saber el que passa, i els altres per saber el que diuen. Però sembla que actualment hi ha qui vol establir una diferència molt marcada entre dir i escriure, com si dir significés únicament comunicar el nostre pensament per mitjà del llenguatge parlat. Sempre que es refereixen a Periodistes o escriptors —als escrits d’aquests periodistes i escriptors—, diuen que no estan d’acord amb el que han escrit, o que escriuen coses molt interessants, o que en el seu llibre o en el seu article han escrit tal cosa o tal altra.

Fins a quin punt és lícit aquest ús del verb escriure? Segurament és una mica difícil d’establir els límits d’aquesta llicitud. L’ús habitual i tradicional, que confirmen els exemples dels diccionaris, s’estenia fins als casos en què amb el mateix verb escriure s’expressava la idea de comunicar una cosa i la de fer-ho per escrit: Ja m’escriuràs si has rebut la revista que t’he enviat. Si em decideixo a venir ja t’he escrit. Ens ha escrit que està malalt. Naturalment, casos com Escriure una postal. Escriure un article. un poema. etc. ja s’inclouen en aquest límit. Però quan nom ja es refereix a un text escrit —una carta, un article, un llibre, etc— ha estat sempre normal d’usar el verb dir. No ens arriscarem, amb tot, a condemnar aquest ús del verb (l’escriure. Ara, si més no, qui, mes o menys conscientment, prescindeix del verb dir i recorre sistemàticament a escriure quan es refereix a una comunicació escrita, s’hauria de convencer que el seu recuig de dir no se cau normalment.

Albert Jane